

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Ιουνίου 2021

για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Σλοβενίας του 2021

(2021/C 304/25)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Αφού ζήτησε τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 20 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η γενική ρήτρα διαφυγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, στο άρθρο 6 παράγραφος 3, στο άρθρο 9 παράγραφος 1 και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97, καθώς και στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου⁽²⁾, διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών σε καιρούς σοβαρής οικονομικής ύφεσης. Στην εν λόγω ανακοίνωση, η Επιτροπή διατύπωσε την άποψη ότι, δεδομένης της αναμενόμενης σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας που προκύπτει από την πανδημία της νόσου COVID-19, πληρούνται οι προϋποθέσεις για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής. Στις 23 Μαρτίου 2020, οι υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών συμφώνησαν με την εκτίμηση της Επιτροπής. Η γενική ρήτρα διαφυγής παρέχει στα κράτη μέλη δημοσιονομική ευελιξία για την αντιμετώπιση της κρίσης της COVID-19. Διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών σε περιόδους σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Η ενεργοποίησή της επιτρέπει την προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου κάθε κράτους μέλους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα. Στις 17 Σεπτεμβρίου 2020, στην ανακοίνωσή της για την ετήσια στρατηγική της για τη βιώσιμη ανάπτυξη για το 2021, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι η γενική ρήτρα διαφυγής θα παραμείνει ενεργή το 2021.
- (2) Στις 20 Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση⁽³⁾ («σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020»). Συνέστησε στην Σλοβενία να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας της COVID-19, την ενίσχυση της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Συνέστησε επίσης στη Σλοβενία να επιδιώξει, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων.
- (3) Στη σύσταση του Συμβουλίου για το 2021 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ υποδεικνύεται οι δημοσιονομικές πολιτικές θα πρέπει να παραμείνουν υποστηρικτικές σε όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ καθ' όλη τη διάρκεια του 2021 και τα μέτρα πολιτικής να είναι προσαρμοσμένα στις ειδικές συνθήκες κάθε χώρας και να είναι έγκαιρα, προσωρινά και στοχευμένα. Όταν το επιτρέψουν οι επιδημιολογικές και οικονομικές συνθήκες, τα μέτρα έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά, με παράλληλη καταπολέμηση των επιπτώσεων της κρίσης στην κοινωνία και στην αγορά εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν δημοσιονομικές πολιτικές που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώξουν μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν την κάλυψη, την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας και κοινωνικής προστασίας για όλους.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6).

⁽³⁾ Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2020, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Σλοβενίας για το 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Σλοβενίας για το 2020 (ΕΕ C 282 της 26.8.2020, σ. 157).

- (4) Στις 18 Νοεμβρίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε γνώμες σχετικά με τα σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων 2021 των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, οι οποίες βασίστηκαν σε ποιοτική αξιολόγηση των δημοσιονομικών μέτρων. Η Επιτροπή ήταν της γνώμης ότι το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος της Σλοβενίας συνάδει συνολικά με τις συστάσεις δημοσιονομικής πολιτικής που ορίστηκαν στη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020 και ότι τα περισσότερα από τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος στηρίζουν την οικονομική δραστηριότητα σε συνθήκες σημαντικής αβεβαιότητας.
- (5) Το NextGenerationEU, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, θα εξασφαλίσει μια βιώσιμη και δίκαιη ανάκαμψη χωρίς αποκλεισμούς. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁾, που θέσπισε τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, τέθηκε σε ισχύ στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, ενώ θα συνεπάγεται παράλληλα δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Θα συμβάλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην πραγματοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, και θα ενισχύσει την ανθεκτικότητα και τη δυναμική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Θα βοηθήσει επίσης τα δημόσια οικονομικά να επανέλθουν σε ευνοϊκότερες θέσεις βραχυπρόθεσμα και θα συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.
- (6) Στις 3 Μαρτίου 2021, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση που περιέχει περαιτέρω πολιτικούς προσανατολισμούς με σκοπό να διευκολυνθεί, αφενός, ο συντονισμός των δημοσιονομικών πολιτικών και, αφετέρου, η προετοιμασία των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών. Ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός, λαμβανομένων υπόψη των εθνικών προϋπολογισμών και του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, θα πρέπει να παραμείνει υποστηρικτικός το 2021 και το 2022. Ταυτόχρονα, δεδομένου ότι αναμένεται η σταδιακή εξομάλυνση της οικονομικής δραστηριότητας κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2021, οι δημοσιονομικές πολιτικές των κρατών μελών θα πρέπει να καταστούν πιο διαφοροποιημένες το 2022. Οι δημοσιονομικές πολιτικές των κρατών μελών θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την πορεία της ανάκαμψης, τη δημοσιονομική βιωσιμότητα και την ανάγκη μείωσης των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών αποκλίσεων. Δεδομένης της ανάγκης να υποστηριχθεί η βιώσιμη ανάκαμψη στην Ένωση, τα κράτη μέλη με χαμηλούς κινδύνους βιωσιμότητας θα πρέπει να προσανατολίσουν τους προϋπολογισμούς τους προς τη διατήρηση υποστηρικτικής δημοσιονομικής πολιτικής το 2022, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Τα κράτη μέλη με υψηλά επίπεδα χρέους θα πρέπει να ακολουθούν συνετές δημοσιονομικές πολιτικές, διατηρώντας παράλληλα τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις και αξιοποιώντας τις επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη χρηματοδότηση πρόσθετων επενδυτικών έργων υψηλής ποιότητας και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Για την περίοδο μετά το 2022, θα πρέπει να λαμβάνονται πάντα υπόψη στις δημοσιονομικές πολιτικές η ισχύς της ανάκαμψης, ο βαθμός της οικονομικής αβεβαιότητας και ζητήματα δημοσιονομικής βιωσιμότητας. Η επανεπίσταση των δημοσιονομικών πολιτικών στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων, μεταξύ άλλων και με τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης σε εύθετο χρόνο, θα συμβάλει στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα.
- (7) Στην ανακοίνωσή της της 3ης Μαρτίου 2021, η Επιτροπή εξέφρασε επίσης την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί υπό μορφή συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην Ένωση ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλη του 2019). Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2021, στις 2 Ιουνίου 2021 η Επιτροπή έκρινε ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής το 2022 και την απενεργοποίησή της από το 2023. Μετά την απενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής θα εξακολουθήσουν να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές καταστάσεις κάθε χώρας.
- (8) Στις 30 Απριλίου 2021, η Σλοβενία υπέβαλε το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας για το 2021, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.
- (9) Το 2020, με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Σλοβενίας ήταν 8,4 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ), ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε στο 80,8 % του ΑΕγχΠ. Η ετήσια μεταβολή του πρωτογενούς δημοσιονομικού ισοζυγίου ανήλθε σε -8,9 % του ΑΕγχΠ, συμπεριλαμβανομένων, αφενός, των δημοσιονομικών μέτρων διακριτικής ευχέρειας ύψους 5,2 % του ΑΕγχΠ για τη στήριξη της οικονομίας και, αφετέρου, της λειτουργίας των αυτόματων σταθεροποιητών. Η Σλοβενία παρείχε επίσης στήριξη ρευστότητας σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά (όπως εγγυήσεις και αναβολές καταβολής φόρων, που δεν έχουν απευθείας και άμεση δημοσιονομική επίπτωση, εκτιμώμενου ύψους 5,5 % του ΑΕγχΠ· η πραγματική απορρόφηση των δημόσιων εγγυήσεων το 2020 εκτιμάται από την Επιτροπή ως χαμηλότερη από το ½ % του ΑΕγχΠ).
- (10) Στις 2 Ιουνίου 2021, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Στην εν λόγω έκθεση εξετάζεται η δημοσιονομική κατάσταση της Σλοβενίας, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2020 υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕγχΠ που ορίζει η Συνθήκη, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕγχΠ που ορίζει η Συνθήκη και δεν μειώθηκε με ικανοποιητικό ρυθμό. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο του ελλείμματος δεν πληρούνταν και δεν υπήρχε συμμόρφωση με το κριτήριο του χρέους.

(4) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (11) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές είναι συντηρητικό το 2021 και το 2022. Το πρόγραμμα σταθερότητας του 2021 προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕγχΠ κατά 4,6 % το 2021 και κατά 4,4 % το 2022. Στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2021 προβλέπεται αύξηση του πραγματικού ΑΕγχΠ κατά 4,9 % το 2021 και κατά 5,1 % το 2022. Η ιδιωτική κατανάλωση στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2021 αναμένεται να ανακάμψει κάπως ταχύτερα από ό,τι στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2021, χάρη στη συμπιεσμένη ζήτηση λόγω της κρίσης, καθώς και χάρη στην υψηλότερη της προβλεπόμενης αύξηση της απασχόλησης και των μισθών. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2021, αναμένεται επίσης να αυξηθεί η δυναμική των επενδύσεων το 2022 και να ενισχυθούν οι εξαγωγές το 2021 και το 2022.
- (12) Στο οικείο πρόγραμμα σταθερότητας του 2021, η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης από 8,4 % του ΑΕγχΠ το 2020 σε 8,6 % του ΑΕγχΠ το 2021 και μείωση του δείκτη χρέους στο 80,4 % του ΑΕγχΠ το 2021. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2021, η μεταβολή του πρωτογενούς δημοσιονομικού ισοζυγίου το 2021 σε σύγκριση με το προ κρίσης επίπεδο (2019) πρόκειται να ανέλθει σε -9,2 % του ΑΕγχΠ το 2021, αντικατοπτρίζοντας, αφενός, τα δημοσιονομικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας ύψους 2,6 % του ΑΕγχΠ για τη στήριξη της οικονομίας και, αφετέρου, τη λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών. Οι προβολές αυτές συνάδουν με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2021, σύμφωνα με τις οποίες το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να ανέλθει στο 8,5 % του ΑΕγχΠ και ο δείκτης χρέους αναμένεται να ανέλθει στο 79,0 % του ΑΕγχΠ. Μολονότι και οι δύο προβολές προβλέπουν σημαντική αύξηση των πρωτογενών δαπανών, η οποία δεν εξηγείται από προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης συνδεδεμένα με την κρίση, υπάρχουν διαφορές στη σύνθεσή τους. Οι εαρινές προβολές της Επιτροπής για το 2021 προβλέπουν χαμηλότερη πορεία των δημόσιων επενδύσεων λόγω της μείωσης της απορρόφησης των κονδυλίων της Ένωσης το 2021 και της βραδύτερης εφαρμογής εθνικά χρηματοδοτούμενων επενδυτικών έργων. Αναμένεται επίσης υψηλότερη ονομαστική αύξηση σε ορισμένες κατηγορίες τρεχουσών δαπανών. Ο προβλεπόμενος δείκτης χρέους στις εαρινές προβολές της Επιτροπής για το 2021 είναι χαμηλότερος λόγω της ευνοϊκότερης δυναμικής του ονομαστικού ΑΕγχΠ.
- (13) Σε απάντηση στην πανδημία της COVID-19 και στη σχετιζόμενη επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας, η Σλοβενία έχει λάβει δημοσιονομικά μέτρα για την ενίσχυση της ικανότητας του οικείου συστήματος υγείας, την ανάσχεση της πανδημίας της COVID-19 και την ανακούφιση των ατόμων και των τομέων που έχουν πληγεί ιδιαίτερα. Αυτή η ισχυρή απόκριση πολιτικής μετρίασε τη συρρίκνωση του ΑΕγχΠ, η οποία, με τη σειρά της, περιόρισε την αύξηση του δημόσιου ελλείμματος και του δημόσιου χρέους. Τα δημοσιονομικά μέτρα θα πρέπει να μεγιστοποιούν τη στήριξη της ανάκαμψης χωρίς να προδικάζονται μελλοντικές δημοσιονομικές κατευθύνσεις. Ως εκ τούτου, τα μέτρα θα πρέπει να αποτρέπουν τη μόνιμη επιβάρυνση των δημόσιων οικονομικών. Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν μόνιμα μέτρα, θα πρέπει να τα χρηματοδοτούν καταλλήλως ώστε να διασφαλίζεται η δημοσιονομική ουδετερότητα μεσοπρόθεσμα. Τα μέτρα που ελήφθησαν από τη Σλοβενία το 2020 και το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020. Τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2020 και το 2021 είναι ως επί το πλείστον προσωρινού χαρακτήρα και συνοδεύονται από αντισταθμιστικά μέτρα.
- (14) Το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2021 προϋποθέτει επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ύψους 0,6 % του ΑΕγχΠ το 2021, στο 1,2 % το 2022 και στο 0,7 % το 2023. Προβλέπει περαιτέρω δαπάνες ύψους 0,2 % του ΑΕγχΠ το 2024 και περίπου 0,3 % το 2025 και το 2026. Το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2021 προϋποθέτει επίσης δάνεια στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ύψους 0,1 % του ΑΕγχΠ το 2022 και τα οποία θα ανέλθουν στο 0,4 % του ΑΕγχΠ το 2025. Οι δημοσιονομικές προβολές των εαρινών προβλέψεων της Επιτροπής για το 2021 δεν περιλαμβάνουν πλήρως τις εν λόγω επιχορηγήσεις, λόγω του ότι οι πληροφορίες αυτές δεν ήταν διαθέσιμες κατά την καταληκτική ημερομηνία των συγκεκριμένων προβλέψεων. Αντ' αυτών, οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2021 στηρίζονται στην παραδοχή ότι οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από τις επιχορηγήσεις ανέρχονται σε 0,2 % του ΑΕγχΠ το 2021 και σε 0,6 % του ΑΕγχΠ το 2022, με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το οποίο εγκρίθηκε από την κυβέρνηση στις 28 Απριλίου 2021.
- (15) Οι καθιερωμένοι δείκτες δημοσιονομικής προσαρμογής που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο των σημερινών συνθηκών. Πρώτον, υπάρχει σημαντική αβεβαιότητα όσον αφορά τις εκτιμήσεις για το κενό παραγωγής. Δεύτερον, είναι αναγκαία η ετοιμότητα της δημοσιονομικής πολιτικής ώστε να προσαρμοστεί ταχέως στην εξέλιξη της πανδημίας της COVID-19, στρεφόμενη από τα μέτρα παροχής επείγουσας βοήθειας σε πιο στοχευμένα μέτρα, μόλις μειωθούν οι κίνδυνοι για την υγεία. Τρίτον, το σημερινό πλαίσιο χαρακτηρίζεται από σημαντική απόκριση πολιτικής για τη στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας. Λόγω των σημαντικών μεταβιβάσεων από τον προϋπολογισμό της Ένωσης (όπως οι μεταβιβάσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας), οι καθιερωμένοι δείκτες δεν αποτυπώνουν την πλήρη ώθηση που παρέχουν στην οικονομία οι δημοσιονομικές πολιτικές. Στο πλαίσιο αυτό, το διαρθρωτικό ισοζύγιο δεν φαίνεται να επαρκεί υπό τις παρούσες συνθήκες. Επιπλέον, η τιμή αναφοράς για τις δαπάνες πρέπει να προσαρμοστεί⁽³⁾ και να συμπληρωθεί με πρόσθετες πληροφορίες προκειμένου να εκτιμηθεί πλήρως ο προσανατολισμός της δημοσιονομικής πολιτικής.
- (16) Όπως στην προσέγγιση που ακολουθήθηκε στην αξιολόγηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων για το 2021, τα προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης εξαιρέθηκαν από το σύνολο των δαπανών. Τα εν λόγω προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση στηρίζουν τα συστήματα υγείας και αποζημιώνουν τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις για τις απώλειες εισοδήματος λόγω των απαγορεύσεων λειτουργίας και των διαταραχών στην αλυσίδα

(³) Ειδικότερα, η τετραετής εξομάλυνση των επενδύσεων που χρησιμοποιείται στην τιμή αναφοράς για τις δαπάνες δεν επιτρέπει την ορθή αξιολόγηση της δημοσιονομικής στήριξης για την ανάκαμψη που παρέχεται από εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις.

εφοδιασμού· η αντιστροφή τους από τις δημόσιες αρχές εξαρτάται από την επιστροφή της κατάστασης της δημόσιας υγείας και της οικονομίας στην ομαλότητα. Για να αξιολογηθεί ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός στην παρούσα συγκυρία, οι σημαντικές μεταβιβάσεις από τον προϋπολογισμό της Ένωσης (όπως οι μεταβιβάσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας) θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο σχετικό σύνολο των δαπανών. Ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται, επομένως, στη συνέχεια με βάση τη μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση) συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της Ένωσης. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, η ανάλυση αποσκοπεί επίσης στην αξιολόγηση του αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Για τον λόγο αυτόν, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρέχουσών δαπανών και επενδύσεων.

- (17) Στο οικείο πρόγραμμα σταθερότητας για το 2021, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Σλοβενίας προβλέπεται να μειωθεί στο 5,7 % του ΑΕγχΠ το 2022, κυρίως λόγω της οικονομικής ανάκαμψης και της διακοπής των προσωρινών μέτρων στήριξης που θεσπίστηκαν το 2020 και το 2021. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί στο 79,6 % του ΑΕγχΠ το 2022. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2021, το έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί (στο 4,7 % του ΑΕγχΠ), όπως επίσης και οι δείκτες χρέους (στο 76,7 % του ΑΕγχΠ). Και στις δύο προβολές, η πορεία των πρωτογενών δαπανών (εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με την κρίση) παραμένει υψηλή. Η διαφορά στις προβολές για το έλλειμμα εξηγείται εν πολλοίς από το ευνοϊκότερο μακροοικονομικό σενάριο στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2021 και, ως εκ τούτου, από το χαμηλότερο μερίδιο των συνολικών δαπανών στο ΑΕγχΠ. Σε καμία από τις δύο προβολές δεν περιλαμβάνεται ο αντίκτυπος σειράς μέτρων, συμπεριλαμβανομένης μιας μεγάλης δέσμης μέτρων φορολογικής μεταρρύθμισης που ενέκρινε πρόσφατα η κυβέρνηση. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέχονται στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2021, εάν εγκριθούν από το κοινοβούλιο της χώρας, τα εν λόγω μέτρα ενδέχεται να έχουν επιβαρυντικό για το έλλειμμα αντίκτυπο κατά τουλάχιστον 0,7 % του ΑΕγχΠ το 2022. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2021, και με βάση τη συγκεκριμένη μεθοδολογία που αντικατοπτρίζει τις προαναφερθείσες προκλήσεις, ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός —συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στη συνολική ζήτηση το 2022 από τις επενδύσεις που χρηματοδοτούνται τόσο από τον εθνικό προϋπολογισμό όσο και από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, ιδίως από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας— εκτιμάται σε -0,1 % του ΑΕγχΠ (%). Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα ταμεία της Ένωσης προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,3 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕγχΠ. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή (%). Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς τρέχουσες δαπάνες (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή ύψους 0,2 της εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕγχΠ.
- (18) Η ποιότητα των δημοσιονομικών μέτρων των κρατών μελών φαίνεται ιδιαίτερα σημαντική. Οι δημοσιονομικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της σύνθεσης των εθνικών προϋπολογισμών μπορούν να στηρίξουν τη δυνητική ανάπτυξη, να δημιουργήσουν τα αναγκαία δημοσιονομικά περιθώρια και να συμβάλουν στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μακροπρόθεσμα, μεταξύ άλλων υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής και των προκλήσεων στον τομέα της υγείας. Στο σκέλος των εσόδων, η κρίση της COVID-19 ενίσχυσε τη σημασία των μεταρρυθμίσεων για αποτελεσματικότερα και δικαιότερα συστήματα δημόσιων εσόδων. Στο σκέλος των δαπανών, έχει καταστήσει ακόμη πιο κρίσιμης σημασίας την άνοδο του επιπέδου και της ποιότητας των βιώσιμων επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, κατά τρόπο σύμφωνο με τους στόχους για την ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας και της διττής πράσινης και ψηφιακής μετάβασης. Τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα καταστήσουν δυνατή τη βελτίωση της σύνθεσης των εθνικών προϋπολογισμών.
- (19) Σύμφωνα με τα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά προγράμματα του προγράμματος σταθερότητας για το 2021, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί από 3,8 % του ΑΕγχΠ το 2023 σε 2,8 % του ΑΕγχΠ το 2024. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται επομένως να μην υπερβεί πλέον την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕγχΠ που ορίζει η Συνθήκη το 2024. Με βάση το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2021, ο συνολικός δημοσιονομικός προσανατολισμός — συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στη συνολική ζήτηση από τις επενδύσεις που χρηματοδοτούνται τόσο από τον εθνικό προϋπολογισμό όσο και από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, ιδίως από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας— εκτιμάται σε 1,5 % του ΑΕγχΠ το 2023 και το 2024 κατά μέσο όρο. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης προβλέπεται να μειωθεί κατά 0,6 της εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕγχΠ. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή ύψους 0,4 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕγχΠ (%). Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς τρέχουσες δαπάνες (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή ύψους 0,6 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕγχΠ. Η τρέχουσα εκτίμηση της μέσης δεκαετούς ονομαστικής δυνητικής ανάπτυξης είναι 4¼ % (%). Ωστόσο, η εκτίμηση αυτή δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, οι οποίες θα μπορούσαν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη της Σλοβενίας.

(⁶) Το αρνητικό πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική δημοσιονομική πολιτική.

(⁷) Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται επίσης να έχουν ουδέτερη συμβολή.

(⁸) Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή.

(⁹) Εκτίμηση της Επιτροπής, σύμφωνα με την από κοινού συμφωνηθείσα μεθοδολογία.

- (20) Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί από 79,0 % του ΑΕγχΠ το 2023 σε 78,0 % του ΑΕγχΠ το 2024. Η Σλοβενία θεωρείται ότι αντιμετωπίζει μέτριους κινδύνους δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, σύμφωνα με την τελευταία ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους.
- (21) Δεδομένου ότι επί του παρόντος υπάρχει ακόμη εξαιρετικά μεγάλος βαθμός αβεβαιότητας, οι κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής θα πρέπει να παραμείνουν κατά κύριο λόγο ποιοτικές. Ακριβέστερες ποσοτικοποιημένες κατευθύνσεις για τα επόμενα έτη θα πρέπει να παρασχεθούν το 2022, αν ο βαθμός αβεβαιότητας μειωθεί επαρκώς έως τότε.
- (22) Το Συμβούλιο αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2021 και τη συνέχεια που έδωσε η Σλοβενία στη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020,

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΗ ΣΛΟΒΕΝΙΑ:

1. το 2022, να διατηρήσει υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό, συμπεριλαμβανομένης της ώθησης που παρέχει ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις.
2. Όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα. Ταυτόχρονα, να αυξήσει τις επενδύσεις για να ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό.
3. Να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στη σύνθεση των δημόσιων οικονομικών, τόσο στο σκέλος των εσόδων όσο και στο σκέλος των δαπανών του προϋπολογισμού, καθώς και στην ποιότητα των δημοσιονομικών μέτρων, ώστε να εξασφαλιστεί βιώσιμη ανάκαμψη χωρίς αποκλεισμούς. Να δώσει προτεραιότητα στις βιώσιμες επενδύσεις που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως σε επενδύσεις για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Να δώσει προτεραιότητα στις δημοσιονομικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα συμβάλουν στην παροχή χρηματοδότησης για τις προτεραιότητες της δημόσιας πολιτικής και στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, ενισχύοντας την κάλυψη, την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας και κοινωνικής προστασίας για όλους.

Λουξεμβούργο, 18 Ιουνίου 2021.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. LEÃO